

160

D E K R E T

z dnia 14 sierpnia 1954 r.

o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Art. 1. 1. Tworzy się Państwową Inspekcję Sanitarną.

2. Państwowa Inspekcja Sanitarna podlega Ministrowi Zdrowia.

Art. 2. Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest:

- 1) wykonywanie zapobiegawczego oraz bieżącego nadzoru sanitarnego,
- 2) zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych oraz zwalczanie tych chorób,
- 3) popularyzowanie zasad higieny oraz zapobiegania chorobom.

Art. 3. Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy w szczególności:

- 1) opracowywanie projektów norm higieniczno-sanitarnych dotyczących ochrony powietrza, gleby i wody przed zanieczyszczeniem szkodliwym dla zdrowia ludzkiego,
- 2) opiniowanie pod względem higieniczno-sanitarnym planów zagospodarowania przestrzennego, wyboru miejsca pod budowę oraz projektów budowy, odbudowy bądź przebudowy,
- 3) opracowywanie wytycznych co do wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać plany budowy i przebudowy statków oraz budowli i urządzeń na obszarze portów i przystani, a także opiniowanie tych planów pod względem sanitarnym,
- 4) kontrola przestrzegania przepisów i wytycznych sanitarnych oraz wymagań higieny przy realizacji projektów, o których mowa w pkt 2 i 3, a także opiniowanie pod względem higieniczno-sanitarnym obiektów oraz pod względem sanitarnym statków oddawanych do użytku,
- 5) opiniowanie, czy uruchamiany zakład pracy odpowiada wymaganiom higieniczno-sanitarnym lub statki spuszczone na wodę — wymaganiom sanitarnym.
- 6) współdziałanie przy opracowywaniu normatywów projektowania budownictwa, norm dotyczących artykułów żywności, a także norm dotyczących wyrobów przemysłowych, mających wpływ na zdrowie człowieka, a objętych wykazem, który ustala Minister Zdrowia za zgodą Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego,
- 7) opracowywanie projektów, dotyczących warunków, jakim powinny odpowiadać przechowywanie i obrót artykułów oraz wyrobów, o których mowa w pkt 6.

Art. 4. Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego należy w szczególności:

- 1) kontrola stanu sanitarnego miast, osiedli, portów, przystani, wód śródlądowych, wewnątrznych i terytorialnych oraz statków,
- 2) kontrola przestrzegania przepisów higieniczno-sanitarnych i zarządzeń wydanych na ich podstawie,
- 3) kontrola pod względem higieniczno-sanitarnym produkcji, przechowywania, obrotu i jakości artykułów

żywności i wyrobów przemysłowych, o których mowa w art. 3 pkt 6,

- 4) kontrola stanu higieny żywienia zbiorowego,
- 5) nadzór sanitarny nad rybołówstwem morskim i przetwórstwem rybnym na morzu.

Art. 5. Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zwalczania chorób zakaźnych i zawodowych oraz zapobiegania ich powstawaniu należy w szczególności:

- 1) kierowanie sanitarną i przeciwepidemiczną działalnością wszystkich zakładów społecznych służby zdrowia oraz nadzór nad działalnością fachową lekarzy okrętowych i personelu pomocniczo-lekarskiego zatrudnionego na statkach,
- 2) planowanie i przeprowadzanie akcji zwalczania chorób zakaźnych, chorób zawodowych oraz zatruc pokarmowych,
- 3) planowanie i organizowanie sanitarnego zabezpieczenia granic państwowych,
- 4) nadzór sanitarny nad ruchem pasażerów i migracją w morskich portach i przystaniach,
- 5) kierowanie akcją sanitarną przy masowych przejazdach ludności, zjazdach i zgromadzeniach,
- 6) przeprowadzanie dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji statków, terenów, budowli i urządzeń na obszarze morskich portów i przystani.

Art. 6. 1. Na czele Państwowej Inspekcji Sanitarnej stoi Główny Inspektor Sanitarny.

2. Główny Inspektor Sanitarny jest zastępcą Ministra Zdrowia do spraw sanitarno-epidemiologicznych.

3. Głównego Inspektora Sanitarnego powołuje Prezes Rady Ministrów.

Art. 7. 1. Tworzy się Radę Sanitarno-Epidemiologiczną jako organ doradczy Głównego Inspektora Sanitarnego.

2. Regulamin Rady nadaje Minister Zdrowia za zgodą Prezesa Rady Ministrów.

Art. 8. 1. Ustanawia się państwowych inspektorów sanitarnych — jako terenowe organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej:

- 1) wojewódzkich — dla województw,
- 2) dla m. st. Warszawy i m. Łodzi,
- 3) powiatowych — dla powiatów,
- 4) miejskich — dla miast stanowiących powiaty,
- 5) dzielnicowych — dla dzielnic miast, w których utworzono dzielnicowe rady narodowe,
- 6) portowych — dla morskich portów i przystani, wód wewnętrznych i terytorialnych oraz jednostek pływających na tych obszarach.

2. Minister Zdrowia w drodze rozporządzenia ustali w porozumieniu z Ministrem Żeglugi i za zgodą Prezesa Rady Ministrów siedziby i właściwość miejscową portowych inspektorów sanitarnych

3. Portowy inspektor sanitarny podlega wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu ze względu na jego siedzibę.

4. Obszar właściwości portowego inspektora sanitarnego jest wyłączony spod właściwości powiatowego (miejskiego, dzielnicowego) inspektora sanitarnego.

Art. 9. 1. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej za zgodą Ministra Zdrowia, a prezydium powiatowej (miejskiej w miastach stanowiących powiaty, dzielnicowej) rady narodowej za zgodą prezydium wojewódzkiej rady narodowej (Rady Narodowej w m. st. Warszawy, m. Łodzi) powołuje zastępcę kierownika wydziału (oddziału) zdrowia do spraw sanitarno-epidemiologicznych.

2. Zastępcą kierownika wydziału (oddziału) zdrowia jest wojewódzkim (dla m. st. Warszawy, m. Łodzi), powiatowym, miejskim lub dzielnicowym inspektorem sanitarnym.

3. Portowego inspektora sanitarnego powołuje za zgodą Ministra Zdrowia prezydium wojewódzkiej rady narodowej, właściwej ze względu na siedzibę inspektora.

Art. 10. Minister Zdrowia w porozumieniu z Prezesem Państwowej Komisji Etatów może zlecić wykonanie zadań szczególnej wagi o znaczeniu ogólnokrajowym ustanowionym w tym celu pełnomocnikom, określając równocześnie teren ich działalności oraz ustalając, które z uprawnień Głównego Inspektora Sanitarnego oraz wojewódzkiego inspektora sanitarnego będą przysługiwać tym pełnomocnikom.

Art. 11. 1. Aparatem pracy państwowych inspektorów sanitarnych są wojewódzkie (m. st. Warszawy i m. Łodzi), powiatowe, miejskie w miastach stanowiących powiaty, dzielnicowe i portowe stacje sanitarno-epidemiologiczne, będące zakładami społecznymi służby zdrowia.

2. Na czele stacji sanitarno-epidemiologicznej stoi państwowy inspektor sanitarny, właściwy dla jej obszaru działania.

3. Minister Zdrowia w porozumieniu z Prezesem Państwowej Komisji Etatów za zgodą Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego określi organizację stacji sanitarno-epidemiologicznych.

Art. 12. Powołanie fachowego pracownika Państwowej Inspekcji Sanitarnej na inne stanowisko oraz rozwiązanie z nim stosunku pracy wymaga zgody państwowego inspektora sanitarnego bezpośrednio wyższego stopnia.

Art. 13. 1. W przypadkach uzasadnionych ze względu na ochronę zdrowia może być powołana w poszczególnych resortach resortowa inspekcja sanitarna bądź w poszczególnych zakładach — zakładowa inspekcja sanitarna.

2. Rada Ministrów określa tryb powoływania resortowych i zakładowych inspekcji sanitarnych oraz szczegółowe zadania i zasady ich działalności.

3. W stosunku do zakładów i resortów, w których została powołana inspekcja sanitarna, państwowi inspektorzy sanitarni zachowują swoje uprawnienia.

Art. 14. 1. Państwowi inspektorzy sanitarni w celu wykonania zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej mają prawo:

- 1) wstępu do zakładów pracy i instytucji oraz na statki dla przeprowadzenia kontroli sanitarnej pomieszczeń i urządzeń,
- 2) wstępu do mieszkań w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia choroby zakaźnej,
- 3) wydawania, w ramach obowiązujących przepisów, decyzji w sprawach higieny oraz zwalczania chorób zawodowych i zakaźnych, w sprawach nadzoru hi-

gieniczno-sanitarnego nad produkcją, przechowywaniem, obrotem i jakością artykułów żywności i wyrobów przemysłowych, mających wpływ na zdrowie człowieka, a także w sprawach nadzoru sanitarnego nad rybołówstwem morskim i przetwórstwem rybnym na morzu,

4) żądania potrzebnych wyjaśnień i danych,

5) bezpłatnego pobierania do badań, w ilościach, na zasadach i w trybie ustalonych przez Ministra Zdrowia, prób artykułów żywności i wyrobów przemysłowych, mających wpływ na zdrowie człowieka, zarówno gotowych jak półfabrykatów, a także środków pomocniczych używanych do ich produkcji.

2. Od decyzji wojewódzkiego (dla m. st. Warszawy i m. Łodzi), powiatowego, miejskiego, dzielnicowego bądź portowego inspektora sanitarnego przysługuje odwołanie do państwowego inspektora sanitarnego bezpośrednio wyższego stopnia. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania decyzji.

Art. 15. Państwowi inspektorzy sanitarni mają prawo upoważniać pracowników stacji sanitarno-epidemiologicznych i innych zakładów społecznych służby zdrowia do wykonywania poszczególnych uprawnień, określonych w art. 14 — na zasadach oraz w trybie ustalonych przez Ministra Zdrowia.

Art. 16. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia określi szczegółowy zakres działania państwowych inspektorów sanitarnych oraz zasady i tryb ich postępowania.

Art. 17. 1. Państwowi inspektorzy sanitarni mają prawo stosować środki przewidziane przepisami o postępowaniu przymusowym w administracji, a w szczególności nakładać na osoby fizyczne i prawne, z wyjątkiem jednostek budżetu Państwa, kary pieniężne celem przymuszenia.

2. Każdorazowy wymiar kary pieniężnej celem przymuszenia nie może przekraczać :

- 1) kwoty 5.000 zł — w stosunku do przedsiębiorstw, innych zakładów pracy i instytucji oraz 500 zł — w stosunku do osób fizycznych, jeżeli karę nakłada Główny Inspektor Sanitarny,
- 2) kwoty 3.000 zł — w stosunku do przedsiębiorstw, innych zakładów pracy i instytucji oraz 300 zł — w stosunku do osób fizycznych, jeżeli karę nakłada wojewódzki (dla m. st. Warszawy, m. Łodzi) inspektor sanitarny,
- 3) kwoty 1.000 zł — w stosunku do przedsiębiorstw, innych zakładów pracy i instytucji oraz 100 zł — w stosunku do osób fizycznych, jeżeli karę nakłada powiatowy, miejski, dzielnicowy lub portowy inspektor sanitarny.

3. Od decyzji, o których mowa w ust. 1, służy odwołanie w przypadkach przewidzianych przepisami o postępowaniu przymusowym w administracji. Odwołanie rozstrzyga państwowy inspektor sanitarny bezpośrednio wyższego stopnia.

Art. 18. 1. Kto utrudnia lub udaremnia działalność organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej — podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub karze grzywny do 3.000 zł.

2. Orzekanie następuje w trybie przepisów o orzecznictwie karno-administracyjnym.

Art. 19. Do czasu utworzenia stacji sanitarno-epidemiologicznej właściwej dla terenu działania danego państwowego inspektora sanitarnego — aparatem pracy te-

go inspektora jest zakład społeczny służby zdrowia, wyznaczony przez prezydium właściwej rady narodowej.

Art. 20. Ministrowie Obrony Narodowej oraz Bezpieczeństwa Publicznego — każdy w swoim zakresie działania — określają:

- 1) organy właściwe do wykonywania zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz zasady wykonywania tych zadań w obrębie obiektów pozostających w zarządzie wojska lub służby bezpieczeństwa publicznego oraz w jednostkach i przedsiębiorstwach wojskowych i służby bezpieczeństwa publicznego, jak również organy właściwe do wydawania zarządzeń sanitarnych i sposób ich wydawania w stosunku do żołnierzy czynnej służby wojskowej i pracowników służby bezpieczeństwa publicznego,
- 2) w porozumieniu z Ministrem Zdrowia — zasady współdziałania organów wojskowych i bezpieczeństwa publicznego z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Art. 21. 1. Minister Kolei określi w porozumieniu z Ministrem Zdrowia zasady współdziałania organów kolejowej służby zdrowia z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej przy wykonywaniu zadań tych organów na terenach kolejowych.

2. Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Zdrowia określi zasady współdziałania urzędów górniczych z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej przy wykonywaniu w zakładach górniczych zadań tych organów w zakresie nadzoru nad higieną pracy.

3. Minister Żeglugi określi w porozumieniu z Ministrem Zdrowia zasady współdziałania urzędów morskich z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Art. 22. 1. Znosi się Morski Urząd Zdrowia i portowe urzędy zdrowia.

2. Sprawy objęte niniejszym dekretem, a należące dotychczas do zakresu działania Morskiego Urzędu Zdrowia, przechodzą do zakresu działania miejscowo właściwych wojewódzkich inspektorów sanitarnych, należące zaś dotychczas do zakresu działania portowych urzędów zdrowia przechodzą do zakresu działania właściwych miejscowo portowych inspektorów sanitarnych.

3. Sprawy należące do zakresu działania Morskiego Urzędu Zdrowia i portowych urzędów zdrowia, a nie objęte niniejszym dekretem, przechodzą do zakresu działania prezydiów wojewódzkich rad narodowych.

Art. 23. Uchyła się dekret z dnia 25 czerwca 1946 r. o organizacji i zakresie działania Morskiego i Portowych Urzędów Zdrowia (Dz. U. z 1946 r. Nr 32, poz. 202 i z 1950 r. Nr 6, poz. 54).

Art. 24. Przepis art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 28 kwietnia 1952 r. o pracy na polskich morskich statkach handlowych w żegludzie międzynarodowej (Dz. U. Nr 25, poz. 171) otrzymuje brzmienie:

„3. Nadzór nad warunkami bezpieczeństwa pracy sprawują organy inspekcji pracy, nadzór zaś w zakresie higieny pracy — organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej”.

Art. 25. Dekret wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*
Sekretarz Rady Państwa: *M. Rybicki*

161

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 14 sierpnia 1954 r.

w sprawie szczegółowego zakresu działania oraz zasad i trybu postępowania państwowych inspektorów sanitarnych.

Na podstawie art. 16 dekretu z dnia 14 sierpnia 1954 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 37, poz. 160) zarządza się, co następuje:

Zadania państwowych inspektorów sanitarnych.

§ 1. Do Głównego Inspektora Sanitarnego należy:

- 1) w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego:
  - a) opracowywanie projektów norm higieniczno-sanitarnych dotyczących ochrony powietrza, gleby i wody przed zanieczyszczeniem szkodliwym dla zdrowia ludzkiego,
  - b) opracowywanie projektów dotyczących warunków, jakim powinny odpowiadać przechowywanie i obrót artykułów żywności i wyrobów przemysłowych mających wpływ na zdrowie człowieka,
  - c) opracowywanie wytycznych co do wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać plany budowy i przebudowy statków, budowli i urządzeń na obszarze portów i przystani,
  - d) wykonywanie zadań wynikających z przepisów §§ 13 — 20;
- 2) w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego, a także zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych oraz zwalczania tych chorób:
  - a) planowanie prac związanych z podniesieniem stanu sanitarnego kraju, a także zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych i zawodowych oraz zatruc pokarmowych,
  - b) nadzór nad działalnością podległych państwowych inspektorów sanitarnych, nadawanie kierunku, koordynowanie i kontrola ich działalności,
  - c) ustalanie wytycznych w zakresie szkolenia personelu zatrudnionego przy pracach sanitarno-epidemiologicznych oraz nadzór nad tym szkoleniem,
  - d) planowanie i organizowanie zabezpieczenia sanitarnego granic państwowych,
  - e) kontrola przestrzegania przepisów sanitarnych i wymagań higieny,
  - f) wydawanie w ramach obowiązujących przepisów decyzji dotyczących higieny oraz zapobiegania lub zwalczania chorób zakaźnych i zawodowych,
  - g) zlecenie instytutom naukowym podległym Ministrowi Zdrowia i akademiom medycznym wykonania określonych zadań sanitarno-epidemiologicznych,